

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Å tenke som et insekt

Wenche Dramstad

...med god hjelp bl.a. av Una M.B. Sverdrup

Men hva
tenker vi
egentlig OM
insekter?

NEWS: BICE CRY 28 JUNE 2018

You know Alien, the movie. Now meet Alien, the wasp

Newly discovered species bears similarities to famous sci-fi monster. Andrew Masterson reports.

Donal Duck: Tea for Two Hundred 1948

Tulleflu trenger blod for å legge egg og har plaget Oslo-kjænger

Mygg som suger blod er nok et altfor kjent syn for de fleste. Foto: Surapol Usanakul / Shutterstock / NTB scanpix

En flått. Når den har sugd blod ser den rundere og gråere ut. Foto: Kyrre Lien / NTB scanpix

Livet

Norges mest plagsomme insekter

Hjortelusflua, med og uten vinger. Foto: Mehl, Reidar / Folkehelsa / SCANPIX

Den milde, våte sommeren gir perfekte forhold for insekter å formere seg. Her er noen av insektene som er til størst plage for nordmenn.

Hvorfor i all verden – skal man bry seg om insekter...??

To hovedgrunner;

1. Fordi det er nødvendig
2. Fordi man kan bidra

«Alle som forvalter et areal
kan utgjøre en forskjell for
pollinatorenne!»

Avd. dir. KLD Torbjørn
Lange

Tenk om....

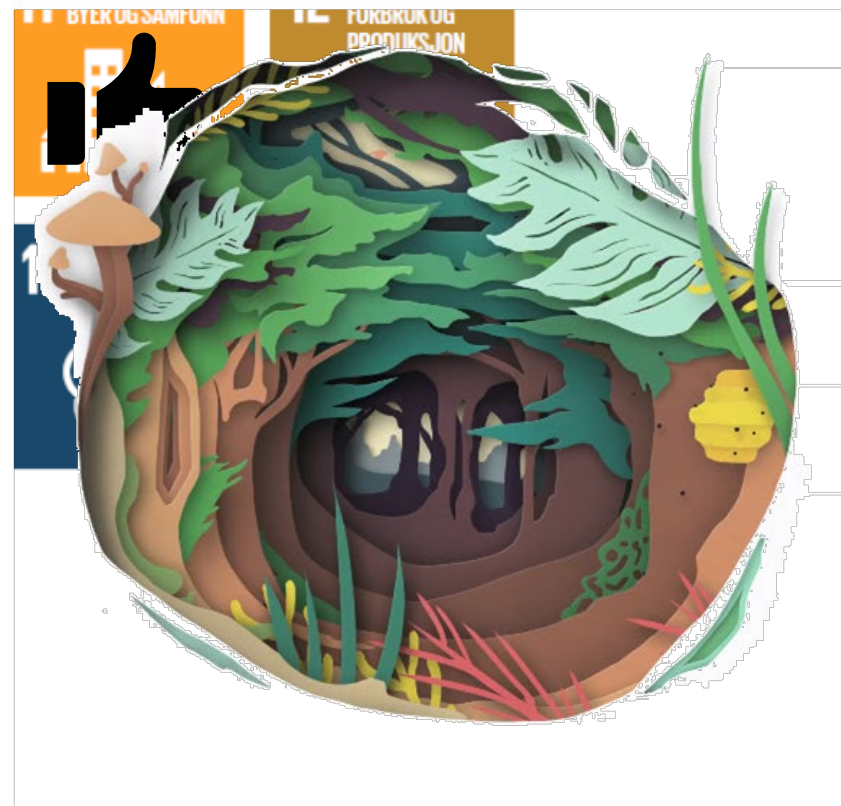
2050: A third more mouths to feed

Food production will have to increase by 70 percent - FAO convenes high-level expert forum

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

Using water more efficiently will be key to produce more food.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOAL 15

Life on land

Sustainably manage forests, combat desertification, halt and reverse land degradation, halt biodiversity loss.

INDICATORS

15.1.1

15.2.1

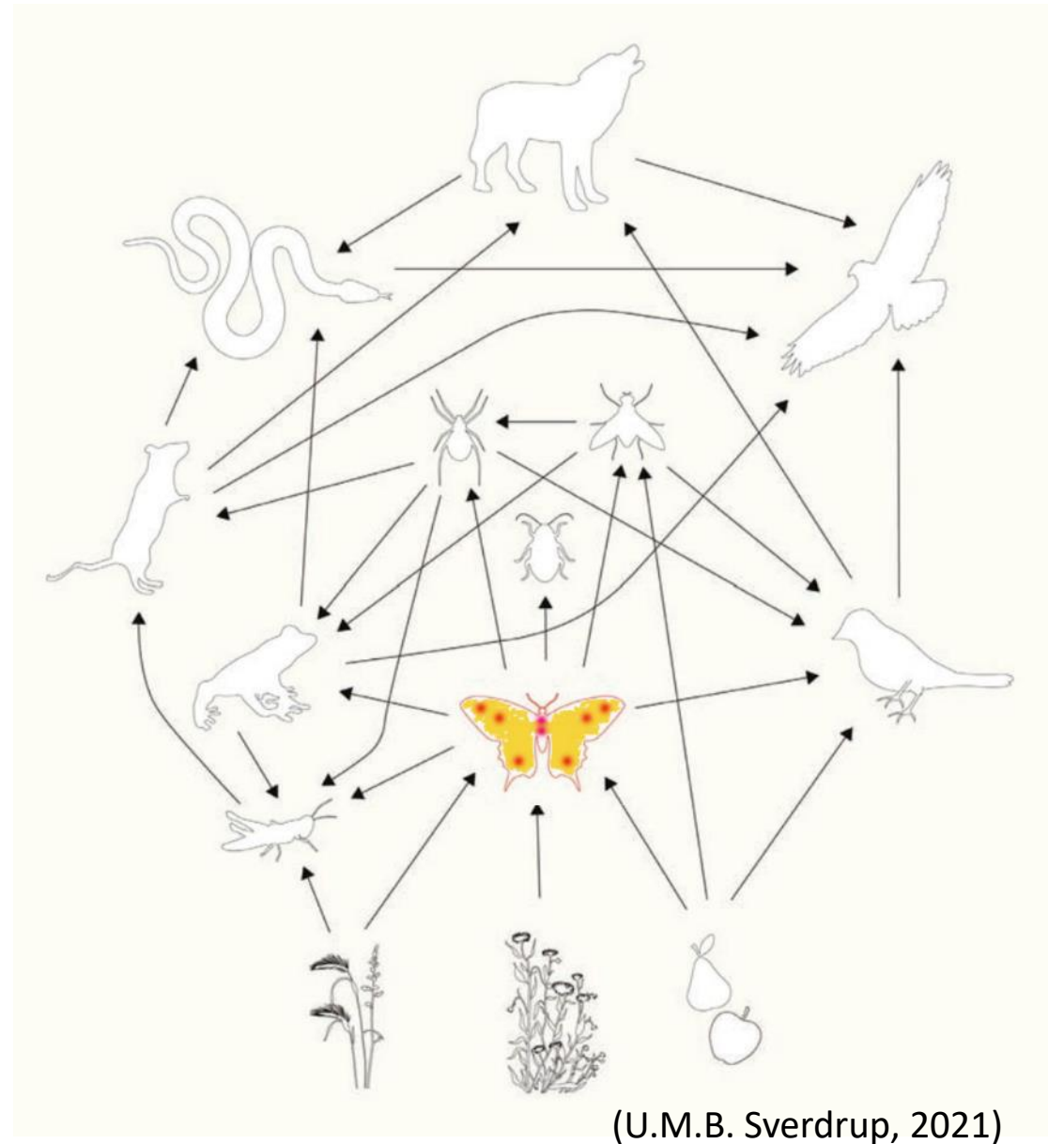
15.4.2

15.6.1

Flere roller

Figuren viser en forenklet illustrasjon på et næringsnett med utgangspunkt i sommerfuglen (Kilde: Aarvik m. fl., 2009)

(U.M.B. Sverdrup, 2021)

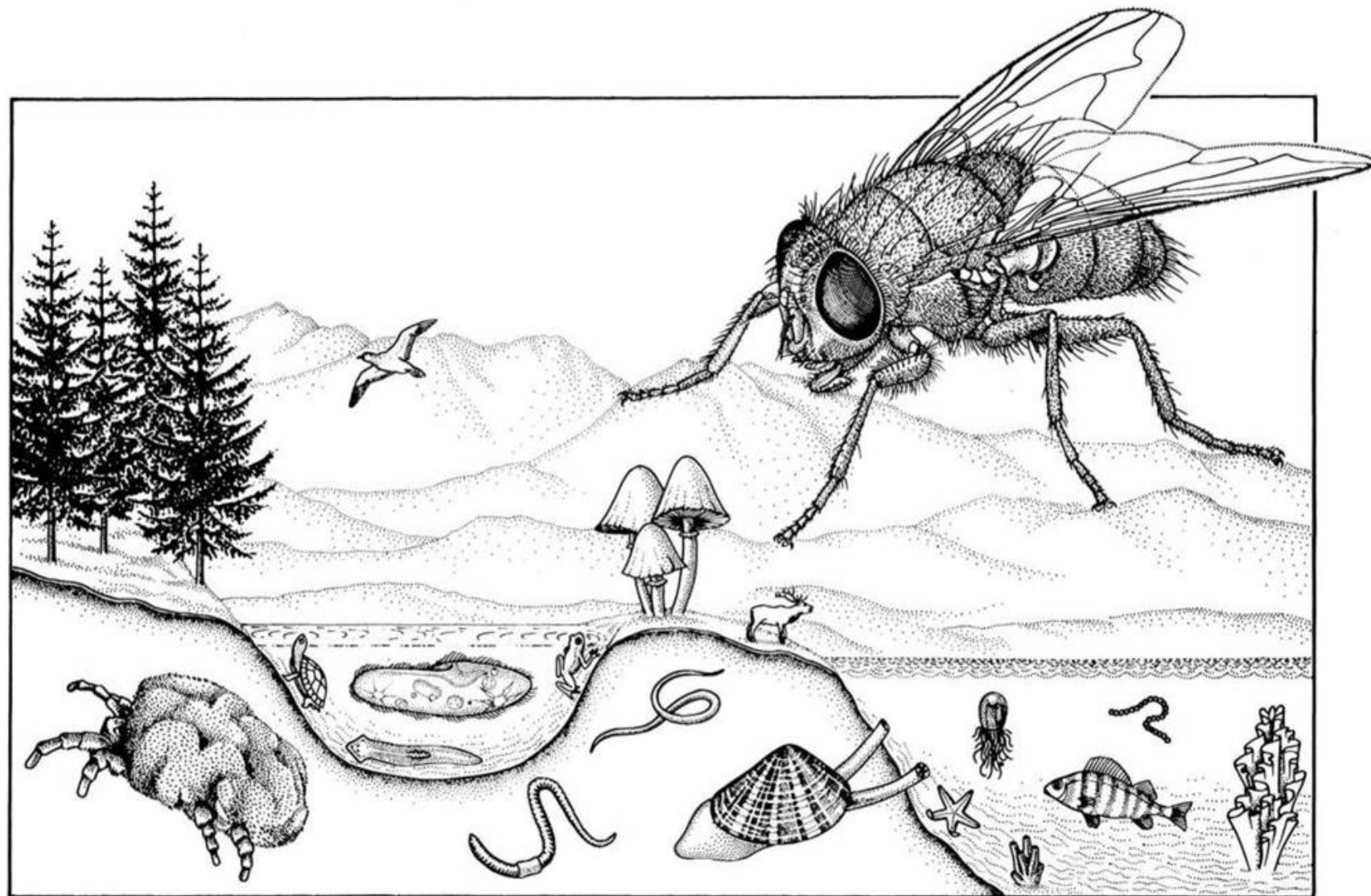

Insektenes planet

Ikke bare er de flest arter. Som Anne Sverdrup Thygeson skriver;

For hvert menneske som lever på kloden i dag, finnes det mer enn 200 millioner insekter.

Maur (Army ants) bygger bru ved hjelp av seg selv

Maur (Army ants) lager flåte for å unnsnippe oversvømmelse. På toppen plasserer de egg og dronningen.

Maur (Longhorn crazy ants) bærer et byttedyr sammen og finner veien ut når forskere stenger dem inne med lego

Migrerer fra Island til Nord-Afrika

Noen drar også til Svalbard, Island og Grønland. Men om vinteren trives de best i Afrika. Noen av dem flyr så langt som 6500 kilometer.

Tistelsommerfugl

Meeeen...

HVILKET
INSEKT skal vi
tenke som??

De er jo så
MYE
FORSKJELLIG??

1. Hercules beetle

3. Assassin bug

7. Thorn bug

11. Atlas moth

13. Scorpion fly

insectageddon

Armageddon er, ifølge Johannes' åpenbaring kapittel 16, vers 16, stedet der det siste slaget mellom det gode og onde vil finne sted. Ordet har gått inn i vanlig språkbruk som betegnelse på et ekstra blodig, eller et svært omfattende krigersk sammenstøt.

George Monbiot, The Guardian, First published on
Fri 20 Oct 2017

Jeg?

Vi?

Gjøre noe
med dette?

«Alle som forvalter et areal
kan utgjøre en forskjell for
pollinatorene!»

Avd. dir. KLD Torbjørn
Lange

Noen ganger

...kan det beste å
gjøre være å ikke
gjøre noe...

Foto: W. Dramstad, NIBIO

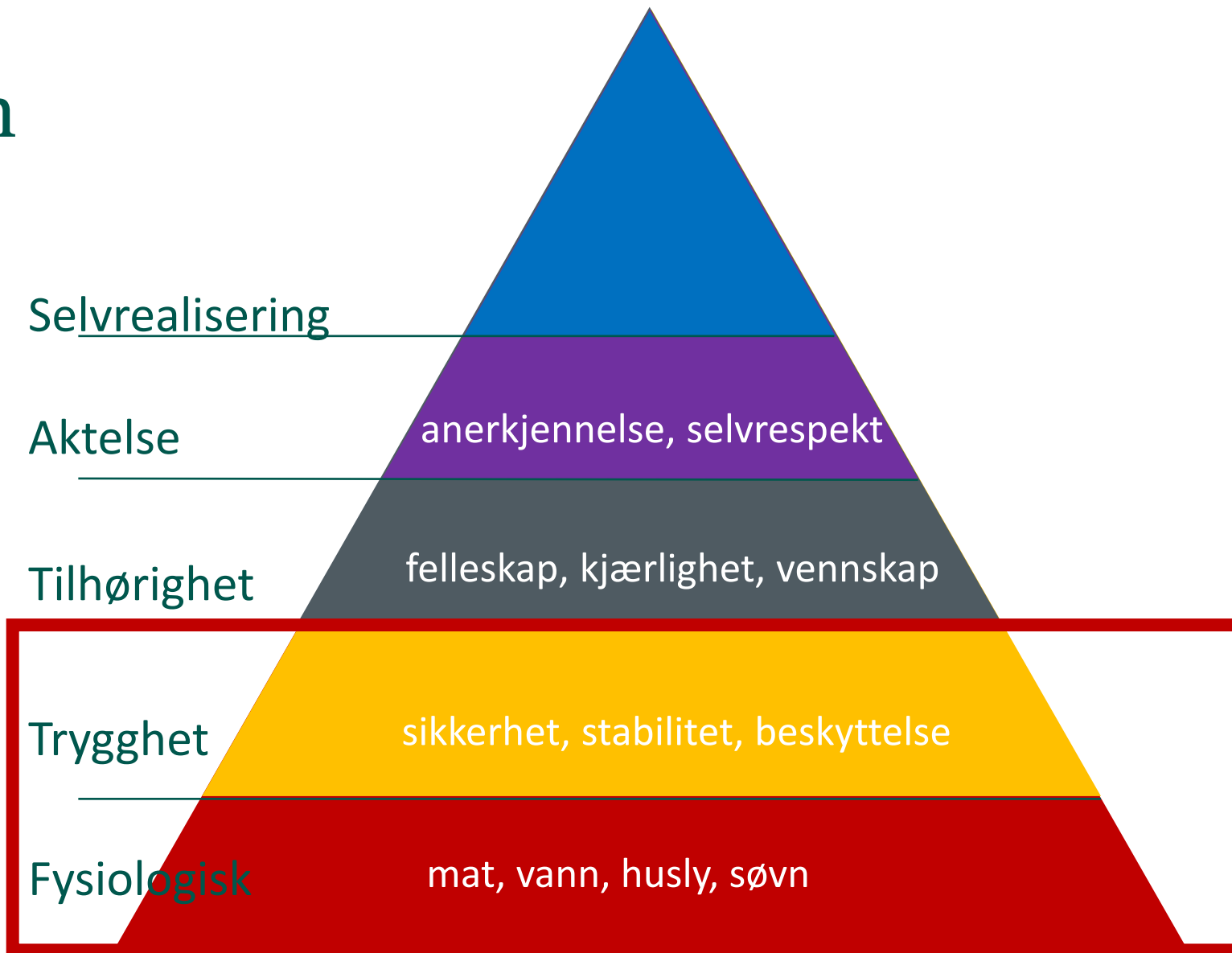
Om jeg
skal tenke
som et
insekt -
hva
tenker jeg
på?

Behovspyramiden

Foto: O. Puschmann, NIBIO

<https://www.youtube.com/watch?v=rKNYtDhbBF8>

Flere utviklings- stadier

Gir ulike
behov
gjennom
livssyklusen

Foto: W. Dramstad, NIBIO

Dagsommerfugl – Noen av de hyppigst registrerte i Oslo

Hva trenger de?

1. Næring
2. Skjul
3. Varme
4. Planter for larvene

SITRONSOMMERFUGL
Gonepteryx rhamni

TISTELSOMMERFUGL
Vanessa cardui

TIRILTUNGEBLÅVINGE
Polyommatus icarus

ADMIRAL
Vanessa atalanta

AURORASOMMERFUGL
Anthocharis cardamines

GRØNNSTJERTVINGE
Callophrys rubi

DAGPÅFUGLØYE
Nymphalis io

KEISERKÅPE
Argynnis paphia

FLØYELSRINGVINGE
Erebia ligea

HVIT C
Nymphalis c-album

SØRGEKÅPE
Nymphalis antiopa

SVALESTJERT
Papilio machaon

(Kilde: U.M.B. Sverdrup, 2021)

Nektar og
pollen

Ferskvann

Soleksponert
stein

Sand og
grus

vertsplanter

SITRONSOMMERFUGL
Gonepteryx rhamni

TISTELSOMMERFUGL
Vanessa cardui

TIRILTUNGEBLÅVINGE
Polyommatus icarus

ADMIRAL
Vanessa atalanta

AURORASOMMERFUGL
Anthocharis cardamines

GRØNNSTJERTVINGE
Callophrys rubi

DAGPÅFUGLØYE
Nymphalis io

KEISERKÅPE
Argynnis paphia

FLØYELSRINGVINGE
Erebia ligea

HVIT C
Nymphalis c-album

SØRGEKÅPE
Nymphalis antiopa

SVALESTJERT
Papilio machaon

Død
ved

Eng / høyt
gress

Variasjon i
sjikt

Bomstrings-
sesong

løvtrær

(Kilde: U.M.B. Sverdrup, 2021)

Båndpraktvannymfe

Som nymfe: på bunnen av større langtsoimflytende elver, gjerne på soleksponerte steder.

Voksen; trives i større, soleksponerte og vegetasjonsrike stilleflytende elver. Overhengende trær er trolig ikke gunstig

For å legge egg: vannplanter, egg legges vanligvis under vannlinjen.

Foto: W. Dramstad, NIBIO

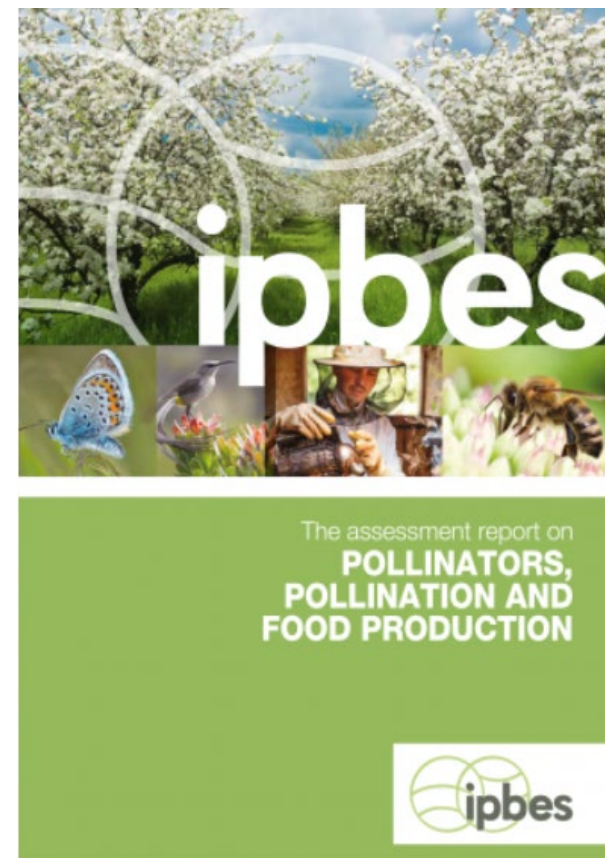
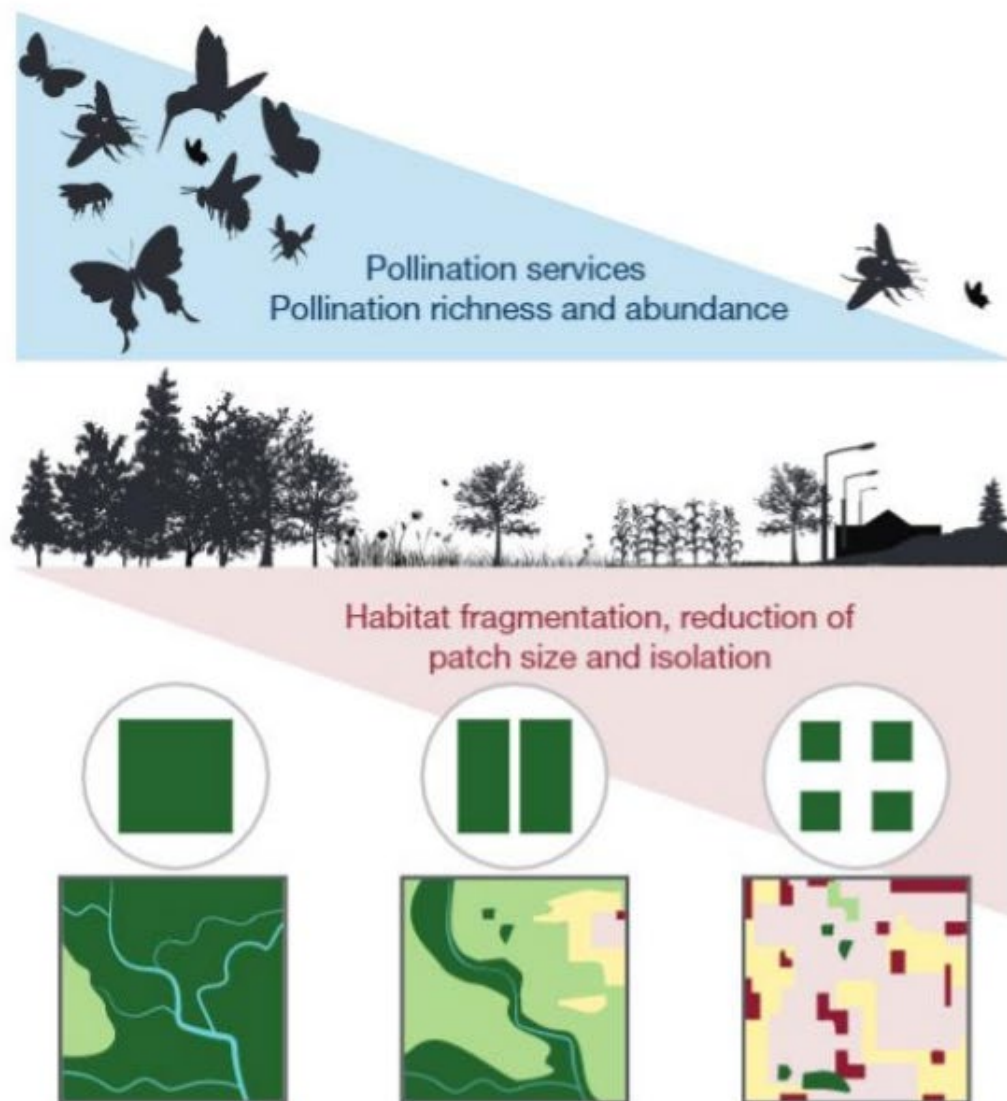
Næring & bosted

- Svært ulike preferanser
- Ikke bare de «pene blomstene»
- Sosiale eller solitære
- Flerårige eller ettårige
- På land, i vann eller både og
- ...

Foto: W. Dramstad, NIBIO

Landskapsvariasjon!

Monokultur –
uansett av hva
egentlig – legger
godt til rette for
«fiendene»

Foto: O. Puschmann, NIBIO

Variasjon gir rom og muligheter!

NB:
Variasjon
i både tid
og rom!

Foto: W. Dramstad, NIBIO

Vær kreative!

Men sjekk resultatet og fortell om det!

Foto: W. Dramstad, NIBIO

Foto: W. Dramstad, NIBIO

Foto: W. Dramstad, NIBIO

Foto: Åse Holte

Det må ikke være
så stort og
vanskelig og dyrt

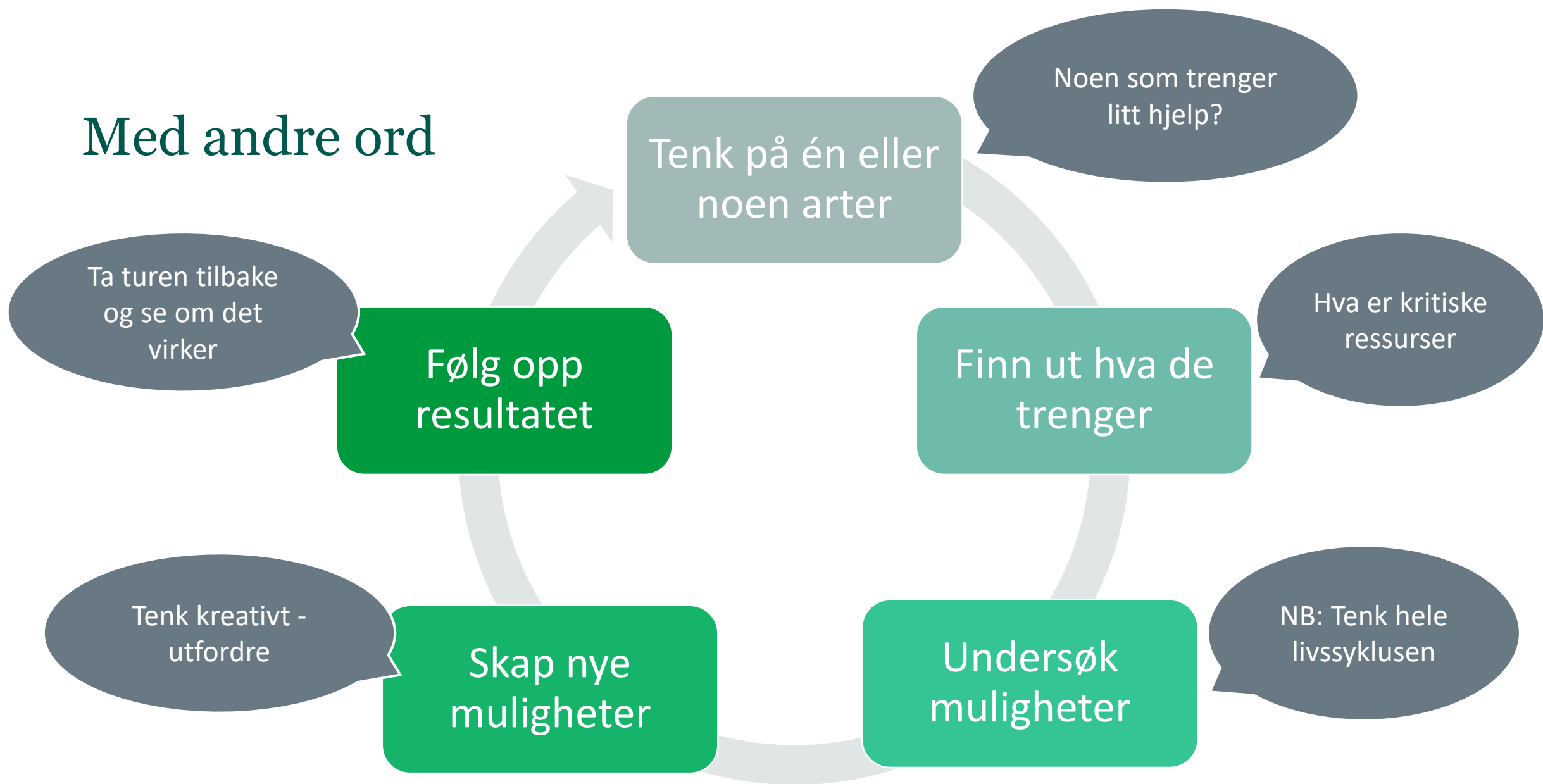
Foto: W. Dramstad, NIBIO

Foto: W. Dramstad, NIBIO

Med andre ord

Et eksempel

10 Ways to Increase Biodiversity in Any Design

1. Protect, restore, mimic
2. Use native species
3. Create layers
4. Diversify
5. Do not gild the lily
6. Offer food, shelter, and nesting place
7. Minimise light and noise pollution
8. Build corridors
9. Reduce threats
10. Consider management

Firstly, respect what is there. Then consider diverse, native planting, that will attract animals. Then make your designed habitats as hospitable as possible with prescriptive maintenance.

10 Ways to Increase Biodiversity in Any Design

1. Protect, restore, mimic

Get to know local ecology and protect it. If you think there is nothing to protect, look at it again, and look closer.

If it is an already degraded area, understand its past and check if you can restore part of what was there before.

2. Use native species

Flower meadows in the City of Cracow, Poland by Fundacja Łąka

<https://land8.com/10-ways-to-increase-biodiversity-in-any-design>

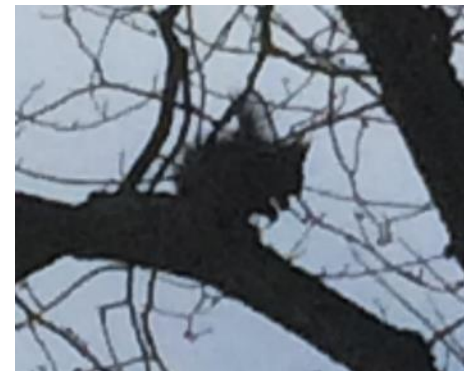
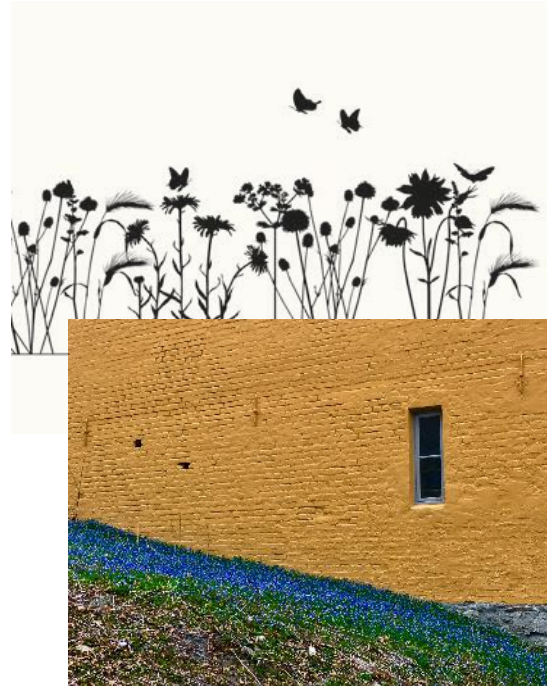
10 Ways to Increase Biodiversity in Any Design

3. Tenk lag

4. Tenk mangfold

5. Do not gild the lily

6. Tilby næring, skjul og et sted å bo

Og kanskje

Vi skal forsøke å
tilpasse oss noen
ganger – i stedet
for å forsøke å
tvinge naturen til å
tilpasses oss?

Foto: W. Dramstad, NIBIO

Never doubt that a small group of thoughtful, committed citizens can change the world; indeed, it's the only thing that ever has.

Margaret Mead
Amerikansk antropolog

Wenche Dramstad

Rådgivningsområder:

Landskapsøkologi

Info:

Jeg er spesielt interessert i hvordan landskapsøkologi kan anvendes – og...

Les mer

[Nyheter](#) [Kalender](#) [Påmelding](#) [FAGUS Rådgivning](#) ▼

[Hjem](#) > [Søk](#)

Hensyn til landskapsøkologi på torg

Spørsmål: Vi jobber med et torg på Vestlandet. Området er urbant med lite grønt. Vi skulle veldig gjerne visst litt mer om hvordan innlemme hensyn til landskapsøkologi i urban planlegging. Har d...

Sand og grus til habitat

Spørsmål: I forbindelse med krav fra BREEAM er det foreslått et tiltak med sand og grus til å støtte habitatsfunksjoner for insekter. Kan du si noe om hvilke fraksjoner det bør være på kornstørrelse...

Takk for oppmerksomheten!

wenche.dramstad@nibio.no

@WencheDramstad

wedramstad

Følg oss på Facebook:
fb.me/NibioLandskap

LANDSKAPSOVERVÅKING@NIBIO

